QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR.IMĦALLEF MIRIAM HAYMAN LL.D.

Seduta tal-lum l-Erbgħa 11 ta' Diċembru, 2024

Rikors ġuramentat.:788/2024 MH

Numru: 2

Evolution Gaming Malta ltd

Vs

Condor Malta ltd

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat li huwa wieħed li ġie preżentat ai terminu ta' l-artikolu 167 tal-Kap 12 tal-liġijiet ta' Malta.

Rat li pero fl-ewwel seduta ġiet ikkontestata l-proċedura ta' smiegħ sommarju.

Kien għalhekk li wara li l-Qorti semgħet id-debita trattazzjoni u wara li *interalia* semgħet ukoll li fil-ftehim preżentat mar-rikors ġuramentat[1] kien hemm ukoll maħsuba klawsola arbitrali, għaddiet biex ċaħdet is-smiegħ bi proċedura sommarja.

Rat li sussegwentement il-konvenuta għaddiet biex preżentat ai terminu ta' l-artikolu 15 tal-Kap 387 tal-Liġijiet ta' Malta r-rikors in eżami[2] biex din il-Qorti tgħaddi biex tieħu provedimenti n rispett.

Rat ir-risposta oppożitorja tas-soċjeta' Evolution Gaming Malta Ltd.[3] għat-talba fir-rikors in eżami.

Ikkunsidrat.

[1] Diversi.
[2] Datat 8 ta' Ottubru, 2024 folio 257.
[3] Folio 261 datat 22 ta' Ottubru, 2024.

Illi l-opożizzjoni tas-soċjeta' attriċi hija bbażata fuq klawsoli stipulati f'varji kuntratti li huma l-bażi tat-talba tal-kreditu tagħhom.

Isemmu klawsola nru. 11.2 tad-Dokument X1 anness mar-rikors ġuramentat fejn f'parti minnha nsibu dan:

> *"...Nothing in this agreement shall prevent NetEnt from obtaining interim injunction relief from a Maltese court before or during any arbitration proceedings. Futhermore, NetEnt may in any event initiate court proceedings in any jurisdiction if the licensee, in NetEnt's sole discretion, infringes the intellectual Property Rights defined in this agreement or defaults in its payment obbligation."*
>
> Id-Dok X2 ċitat ukoll igħid *"Each party irrevocably agrees that the courts of Malta will have non-exclusive jurisdiction to settle any dispute or claim arising out of or in connection with this Agreement or its subject matter or formation (including non contractual Disputes or claims)".*
>
> Isir ukoll referenza għal DokX3 u l-klawsola li taqra *"Clauses 20.1 and 20.2 shall however not in any way limit Evolution's freedom to enforce its rights under this agreement in respect of any dispute(including, but not limited to, unpaid invoices issued under this agreement) relative to the agrement or in relation to Evolution's Intellectual Property Rights, in any jurisdiction. By agreeing to arbitration, the Parties <u>do not intend to deprive any court of competent jurisdiction</u> of its ability <u>to issue any form of provisional remedy, including a preliminary injunction, or order any interim or conservatory measure by a Party to a court shall not be deemed a waiver of the agreement to arbitrate under this clause 20"</u>*

Ir-rikorrenti opponenti għat-talba li tiġi nfurzata l-klawsola arbitrali tistrieħ fuq il-klawsoli hawn appena ċitati biex turi li kien dejjem miftiehem li din il-Qorti ma' titlef qatt il-kompetenza tagħha nonostante tali klawsoli.

Fil-fatt is-soċjeta’ rikorrenti opponenti għandha raġun fir-rigward, pero’ tiżbalja meta teskludi l-arbitraġġ.

Fid-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Clentec Limited vs l-Ministru tas-Saħħa et.**[4] ingħad hekk fir-rigward:

> *"Imiss li jigu trattati it-tielet u r-raba' aggravji tas-socjetà attrici appellanti, dak fejn jinghad li d-decizjoni tal-ewwel Qorti waqfet billi stabbiliet li m'ghandhiex kompetenza u m'ordnatx li l-atti tal-proceduri jigu trasferiti lic-Centru Malti tal-Arbitragg ai termini tal-Artikolu 741(b) tal-Kap. 12 talLigijiet ta' Malta; kif ukoll dak fejn jattakka d-decizjoni tal-ewwel Qorti li stabbiliet li m'ghandhiex kompetenza, izda ma baqghetx tezercita lkompetenza taghha fil-limiti tal-Artikolu 742 tal-imsemmi Kap. 12 talLigijiet ta' Malta.*
>
> *Jinhass xieraq li dawn iz-zewg aggravji jigu trattati f'daqqa ladarba jiccitaw l-artikoli 741 u 742 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta) li jitrattaw l-eccezzjoni ta' inkompetenza. Kif deciz drabi ohra f'kazijiet simili, l-fatt li klawsola arbitrali titqies valida ma teliminax il-kompetenza tal-qrati, izda huwa ritenut li l-qrati ghandhom il-gurisdizzjoni konkorrenti (ara sentenzi citati mill-ewwel Qorti fir-rigward.) Il-konsegwenza ta' dan hi, mhux li l-Qorti tiddikjara ruhha nkompetenti, imma li skont l-Artikolu 742(3) tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili, (Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta) twaqqaf il-proceduri quddiemha u tissoprasjedi sakemm jigi determinat larbitragg. Min hu interessat mill-partijiet ghandu, ghalhekk, iressaq ittalba tieghu lic-Centru tal-Arbitragg skont il-provvedimenti tal-Kap. 387 tal-Ligijiet ta' Malta, sabiex dan jigi trattat u determinat skont ilprovvedimenti ta' dik il-ligi. Dan ifisser li, filwaqt li ma jistax jintlaqa' t-tielet aggravju tas-socjetà attrici appellanti li jintbghatu l-atti lic-Centru tal-Arbitragg, hija ghandha ragun fir-rigward tar-raba' aggravju taghha u ghalhekk ser jinghata l-provvediment mehtieg."*

[4] Rikors numru 196/18MH deċiża 27 ta' Marzu 2020

Ċar għalhekk li klawsola arbitrali ma twaqqafx u ma tneħħix mill-kompetenza tal-Qorti li kif miżmum jgawdu ġurisdizzjoni konkorrenti, għalhekk xejn ma jwaqqaf id-dritt ta' tfittix ta' rimedji provisjonali u inġunzjonijiet kif stipulat fil-klawsoli ċitati mill-attriċi li tagħhom żammet bħala bazi ta' l-oppożizzjoni tagħha.

Fl-istess sentenza l-Prim'Awla qalet hekk:

> *"Fis-sentenza fl-ismijiet* ***Avukat Simon Tortell noe vs G.S. Specialist Vehicles Ltd*** *et*[5] *intqal: "huwa ormai paċifiku fil-ġurisprudenza tagħna li klawsola arbitrali hija valida u dana in omaġġ għall-volontà libera tal-partijiet….."*
>
> *"Fil-każ* ***Brian Tonna noe vs Vincenzo Viscione et*** *deċiża fil-15 ta' Diċembru 20164 ingħad hekk - "Fis-sentenza ta` din il-Qorti tal-14 ta` Marzu 2013 fil-kawża "GO plc (C 22334) v. Waldonet Limited (C 19194)" ingħad hekk :-*
>
> *"L-Art 742 tal-Kap 12 jirregola l-ġurisdizzjoni tal-qrati tagħna. Meta d-disposizzjoni kienet emendata bl-Art 283 tal-Att XXIV tal-1995 kienu introdotti inter alia s-subinċiżi (3) u (4) li jaqraw hekk –*
>
> *"(3) Il-ġurisdizzjoni tal-qrati ta` kompetenza ċivili mhijiex eskluża mill-fatt li jkun hemm xi ftehim ta` arbitraġġ bejn il-partijiet, sew jekk ilproċedimenti ta` arbitraġġ ikunu nbdew jew le, f`liema każ il-qorti, bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta` kull liġi li tirregola l-arbitraġġ, għandha twaqqaf il-proċedimenti mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (4) u għas-setgħa li għandha l-qorti li tagħti kull ordni jew direttiva.*
>
> *"(4) Meta ssir talba minn persuna li tkun parti fi ftehim ta` arbitraġġ, il-qrati jistgħu joħorġu kull att kawtelatorju, f`liema każ, jekk dik il-parti tkun għadha ma ressqitx it-talba tagħha quddiem arbitru, it-termini stabbiliti f`dan il-Kodiċi li fihom għandha tinbeda l-azzjoni dwar it-talba għandhom ikunu ta` għoxrin jum mid-data tal-ħruġ tal-att kawtelatorju.*

[5] Deciza fis-26 ta' Marzu 2010 mill-Qorti tal-Appell

"Dwar l-Art 742(3) tal-Kap 12, il-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha tal-4 ta` Mejju 1998 fil-kawża ***"Camilleri vs Zammit noe"*** *qalet hekk –*

"... il-liġi (fl-artikolu 742(3) kif emendat) riedet li jiġi assigurat li l-ġurisdizzjoni tal-qorti ta` kompetenza ċivili ma tkunx eskluża mill-fatt biss li jkun hemm xi ftehim ta` arbitraġġ bejn il-partijiet. Riedet allura tassigura li l-qrati ċivili jkunu jistgħu u jkollhom il-kompetenza li jissindikaw il-validita` ta` tali ftehim ta` arbitraġġ, li kellhom id-dritt li jirregolaw il-proċeduri skont kif trid il-liġi u anke li jkollhom il-kompetenza u l-ġurisdizzjoni li jassiguraw l-eżegwibilita` tad-deċiżjonijiet arbitrali permezz ta` atti u mandat kawtelatorji, kif ukoll atti u mandati eżekuttivi. Dan ifisser illi d-disposizzjoniji 742(3) ma kenitx intiża biex tinnewtralizza l-effikaċja ta` klawsola arbitrali, imma intiża biss biex tassigura li jkunu l-qrati ċivili li jkollhom il-ġurisdizzjoni li jirregolaw il-mod kif tali klawsoli arbitrali kellhom jiġu mħaddma u dana billi jkollhom il-poter li jagħmlu tajjeb u jagħtu direttivi fil-każ li jkun hemm lakuni jew diffikultajiet filmod kif tali klawsoli kellhom jigu proċeduralment imħaddma fil-prattika. ... (ara wkoll – fejn rilevanti għall-każ tal-lum – "Malta Shipyards Ltd. vs VPJ Ltd" deċiża mill-Qorti tal-Appell fid-9 ta` Novembru 2012)

"Dan premess, għandu jingħad illi in linea ġenerali il-qrati tagħna qiesu bħala validi klawsoli inseriti f`kuntratti li jeskludu l-ġurisdizzjoni tagħhom a favur ta` proċeduri arbitrali u dan in omaġġ għall-volonta` libera tal-partijiet (Appell Kummerċjali : "Vella vs Mamo noe" : 13 ta` Ottubru 1994 ; u PA/FS : "Grech vs Cutajar et" : 1 ta` Diċembru 2008 fost oħrajn).

"Cio` nonostante, anke qabel l-emendi tal-1995, il-qrati tagħna ħadu linja fis-sens illi għalkemm jirrispettaw dawk il-klawsoli arbitrali, il-qrati kellhom ġurisdizzjoni konkorrenti bid-dritt li tissindaka l-eżekuzzjoni tal-klawsoli arbitrali (Qorti tal-Appell : "Xuereb vs Accountant General" : 28 ta` Frar 1997 ; u PA/GCD : "Cefai noe vs Valletta Freight Services Limited" fost ohrajn). Bl-emendi tal-1995, dak li kien fil-prattika kien isir mill-qrati tagħna sar liġi."

Dan kollu jmur biex juri l'ebda klawsola arbitrali ma teskludi l-ġurisdizzjoni tal-Qorti, għalhekk l-inkwiet tar-rikorrenti fir-rigward għandu jkun plakat.

Oltre dan jrid jibqa' mfakkar illi kawsola arbitrali hija parti mill-ftehim li jkunu daħlu fih volontarjament il-partijiet u għalhekk bħal kull ftehim għandu forza ta' liġi kif rispekkjat fl-artikolu 992 tal-Kap 12.

Konsegwentement il-Qorti qiegħda tilqa' t-talba tar-rikors in eżami, twaqqaf dawn il-proċeduri biex il-partijiet jirrikorru kif miftiehem għall-arbitraġġ skont il-provedimenti tal-Kap 387 tal-Liġijiet ta' Malta, b'dan pero' li l-Qorti tibqa' xorta eżerċitanti l-kompetenza tagħha fil-limiti ta' dak preċett fl-artikolu 742 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Onor Miriam Hayman
Imħallef

Rita Falzon
Dep.Reġ